

Guia docent

210727 - AI - Arquitectura i Invenció

Última modificació: 18/06/2020

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 735 - PA - Departament de Projectes Arquitectònics.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN ESTUDIS AVANÇATS EN ARQUITECTURA-BARCELONA (Pla 2015). (Assignatura optativa).
MÀSTER UNIVERSITARI EN ARQUITECTURA (Pla 2015). (Assignatura optativa).

Curs: 2020   **Crèdits ECTS:** 5.0   **Idiomes:** Anglès, Castellà, Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: ALFREDO LINARES SOLER

Altres: Segon quadrimestre:
ALFREDO LINARES SOLER - PPP2

METODOLOGIES DOCENTS

Mètode expositiu / Lliçó magistral
Classe expositiva participativa
Seminari / Taller
Treball autònom
Tutoria

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- És capaç de:
- Intervenir en la presa de decisions en la gestació de projectes complexos
- Concebre i realitzar projectes d'arquitectura aplicant els fonaments teòrics avançats del projecte
- Investigar l'entorn i el context cultural tant urbà com territorial per aplicar-lo al projecte d'arquitectura

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup petit	30,0	24.00
Hores grup gran	15,0	12.00
Hores aprenentatge autònom	80,0	64.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

Arquitectura i invenció

Descripció:

1 Inici del curs: Objectius, continguts, paradoxes. Arquitectura i acoblament.

2 L'Arquitectura com a institució. La dimensió històrica de l'arquitectura. L'arquitectura i ser amb altres en un món. Aby Warburg, i la relació visible / intel·ligible.

- 3 La dimensió normativa de la Institució. La disciplina. La codificació del Moviment Modern: Peter Eisenman, Giuseppe Terragni i la casa Giuliani Frigerio.
- 4 Metàfora i Institució I: Jorge Luis Borges i l'arquitectura com la història d'algunes -poques- metàfores. Paul Riceur i la metàfora viva.
- 5 Metàfora i Institució II: Jacques Derrida, la deconstrucció i el problema de la "usure". Metàfora i invenció: Álvaro Siza a Matosinhos.
- 6 El subjecte arquitecte i el reconeixement: pre-figuració, configuració, refiguració. Enric Miralles a Igualada.
- 7 Posar en context com temporari, posar en temps. Miralles / Tagliabue i Santa Caterina.
- 8 La dimensió barroca de l'arquitectura contemporània: el plec. Els jutjats de pau de Göteborg d'Erik Gunnar Asplund.
- 9 Barroc II. Arquitectura i iconografia: Frank Gehry a Bilbao o la ciutat com a paisatge.
- 10 Caracterització de l'arquitectura contemporània com a relat. La interpretació de la metàfora com a al·legoria. Peter Zumthor a la capella "Bruder Klaus".
- 11 Al·legoria II. Daniel Libeskind i el Jewish Museum de Berlín.
- 12 L'arquitectura de la disponibilitat. SANAA, en Lens, el museu del Louvre.

ORGANITZACIÓ

El curs s'organitza en dotze sessions, a raó d'una sessió setmanal, de tres hores cadascuna d'elles, distribuïdes de la següent manera: una sessió inicial de presentació, 9 sessions dedicades a l'exposició d'un tema d'anàlisi per part dels professors, de dues hores de durada cada sessió. Posteriorment, després d'una pausa, una tercera hora, dedicada a seminari, debat i exposició de temes per part dels estudiants.

Els treballs a desenvolupar per part dels estudiants, tindran com a objectiu establir-se al interstici en el qual s'instal·la l'arquitectura, entre el visible i l'enunciable. Per tant haurà d'adquirir tant valor el text -curt i sintètic- com la imatge. Les presentacions i entregues seran digitals, a través de la intranet Atenea, de la UPC, a la qual els estudiants tenen accés. El treball es defensarà en públic durant el curs i en la tercera hora. No es descarta alguna sessió final per poder presentar tots els treballs. La crítica es realitzarà per mitjà del debat entre professors i estudiants.

Objectius específics:

El curs planteja dos objectius diferents, amb diferents nivells de comprensió dels continguts per als estudiants. D'una banda, el curs en tant que mestratge en el projecte, proposa a qualsevol professional amb experiència o acabat de titular, un conjunt d'eines crítiques, que li permetin una avaluació de la seva pròpia competència, en tant arquitecte-inventor, amb l'objectiu final de millorar la seva capacitat per produir arquitectura. Aquest procés d'aprenentatge, basat en el "re-conèixer-a-si-mateix" es produeix des d'un doble punt de vista. En primer lloc, la posada en context de l'arquitecte mateix, en el sentit institucional del "ser-amb-altres-en-un-món", el dels arquitectes. La institucionalització del seu treball i amb ella el reconeixement. A més el contingut del curs, parteix de considerar que el Moviment Modern, després aportacions com les de Peter Eisenman i la revisió crítica d'algunes de les obres de Giuseppe Terragni, ha de ser considerat ja com un sistema codificat, en el sentit que li dóna al terme Manfredo Tafuri, dispostat per tant per a una disciplinada repetició del mateix. Codi que evoluciona evidentment a partir de nous usos -parole en el sentit saussureano del terme- però que pertany ja al passat més recent. Per això, el curs s'arrisca a generar una revisió crítica de l'arquitectura contemporània, sospitosa de mers excessos iconogràfics, per mitjà de la revisió de l'obra recent d'alguns dels arquitectes més "perillosos" del final del segle XX i inicis del XXI. Per això juntament amb la primera idea de posada en context de l'arquitecte mateix, el curs proposa també dotar-lo d'eines suficients, per a una millor comprensió de la contemporaneïtat, amb l'objectiu d'ampliar la seva base teòrica i conceptual i millorar la seva capacitat per a la crítica i amb ella, la seva competència per a la invenció projectual.

El segon objectiu del curs, es dirigeix a aquells arquitectes interessats en l'ensenyament del projectar de l'arquitecte, una pedagogia subjacent, basada en la "Poètica" d'Aristòtil i la figura poètica del reconeixement, al costat d'una reflexió sobre la temporalitat de l'arquitectura en general i de la contemporània en particular. Segon objectiu del curs per tant, formar arquitectes-professors, en l'àmbit de la invenció i del projectar.

Finalment, com a determinació general, el curs proposa també una comparació entre dos sistemes, dues institucions, la del llenguatge i la de l'arquitectura, amb l'objectiu últim de generar epistemologia sobre el pensar de l'arquitecte en l'acció del

projectar.

Dedicació: 125h

Grup gran/Teoria: 15h

Grup petit/Laboratori: 30h

Aprenentatge autònom: 80h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

AVALUACIÓ : CONTINUADA

Per poder ser avaluat, s'haurà d'assistir a les sessions del curs, participar en les discussions, fer l'exposició del treball proposat, en la tercera hora de cada sessió (en el seu dia), fer la presentació final del curs i lliurar còpia del treball, en format paper o digital per mitjà de la intranet UPC / Atenea

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

Avaluació continuada telemàtica

En les situacions de docència online, l'avaluació continuada es produirà de manera sincrònica i asincrònica, pels mitjans que estableixi la Universitat i el Centre, amb un registre periòdic de l'activitat acadèmica mitjançant entregues, fòrums, qüestionaris o qualsevol altre mitjà que faciliti la plataforma Atenea, o les eines alternatives que siguin proporcionades al professorat. En les situacions en les quals aquesta docència telemàtica es produeixi amb la docència presencial ja iniciada, o per qüestions d'ordre extraacadèmic, les alteracions de les ponderacions o sistemes de control regular de la docència seran comunicats detalladament a tots els estudiants a la Atenea de cada assignatura.

Avaluació final telemàtica

Si l'avaluació continuada telemàtica no és positiva, es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en format telemàtic que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable i els mitjans i eines TIC que proporcioni la Universitat o el Centre.

Les mesures d'adaptació a la docència no presencial s'implementaran atenent als criteris de seguretat TIC i protecció de dades personals per tal de garantir el compliment de la legislació en matèria de Protecció de Dades Personals (RGPD i LOPDGDD)

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Deleuze, G. El Pliegue. Barcelona: Paidós, 1989. ISBN 8475095569.
- Heidegger, M. El ser y el tiempo. 2ª ed.. México DF.: Fondo de Cultura Económica, 1971. ISBN 8437501849.
- Aristòtil. Sobre lo sublime = Poética. Barcelona: Bosch, 1977. ISBN 8471625962.
- Borges, Jorge Luis. Páginas escogidas. La Habana: Casa, 1988. ISBN 9592600023.
- Foucault, M. El orden del discurso. Barcelona: Tusquets, 1987. ISBN 9788483106549.

Complementària:

- Lorenz, E. The essence of chaos. London: UCL Press, 1993. ISBN 1857284542.
- Borges, Jorge Luis. Nueva antología personal. Barcelona: Bruguera, 1980. ISBN .
- Oblidant Velázquez: Las Meninas: Barcelona, Museu Picasso, 15 de maig-28 de setembre del 2008. Barcelona: Institut de Cultura de Barcelona; Museu Picasso, 2008. ISBN 9788498500905.
- Aalto, A. La humanización de la arquitectura. Barcelona: Tusquets, 1977.

RECURSOS

Enllaç web:

- Intranet Docent. <https://atenea.upc.edu/moodle/login/index>